

KỂ CHUYỆN

ÔNG NGUYỄN KHOA ĐĂNG

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Rèn kĩ năng nói :

– Dựa vào lời kể của GV và tranh minh hoạ, kể lại được từng đoạn và toàn bộ câu chuyện.

– Hiểu ý nghĩa câu chuyện : Ca ngợi ông Nguyễn Khoa Đăng thông minh, tài trí, giỏi xét xử các vụ án, có công trừng trị bọn cướp, bảo vệ cuộc sống yên bình cho dân.

– Biết trao đổi với các bạn về mưu trí tài tình của ông Nguyễn Khoa Đăng.

2. Rèn kĩ năng nghe :

– Nghe thầy (cô) kể chuyện, nhớ chuyện.

– Theo dõi bạn KC, nhận xét đúng lời kể của bạn, kể tiếp được lời bạn.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Tranh minh hoạ câu chuyện trong SGK kèm lời gợi ý (tranh phóng to – nếu có).

– Bảng lớp viết sẵn lời thuyết minh cho 4 tranh (theo SGK) – nếu không có tranh minh hoạ phóng to.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

HS kể lại câu chuyện đã chứng kiến hoặc đã làm thể hiện ý thức bảo vệ các công trình công cộng, di tích lịch sử – văn hoá, ý thức chấp hành Luật Giao thông đường bộ hoặc một việc làm thể hiện lòng biết ơn thương binh, liệt sĩ.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Câu chuyện các em được nghe hôm nay kể về ông Nguyễn Khoa Đăng (1691 – 1725) – một vị quan thời chúa Nguyễn, văn võ toàn tài, rất có tài xét xử các vụ án, đem lại sự công bằng cho người lương thiện. Ông cũng là người có công lớn trừng trị bọn cướp, tiêu diệt chúng đến tận sào huyệt.

2. GV kể chuyện Ông Nguyễn Khoa Đăng (2 hoặc 3 lần)

– GV kể lần 1, viết lên bảng những từ ngữ khó được chú giải sau truyện : *truông, sào huyệt, phọc binh* ; giải nghĩa từ cho HS hiểu.

– GV kể lần 2, vừa kể vừa chỉ vào tranh minh hoạ phóng to dán trên bảng lớp hoặc yêu cầu HS vừa lắng nghe GV kể vừa quan sát từng tranh minh hoạ trong SGK.

– GV kể lần 3 (nếu cần).

Nội dung truyện :

Ông Nguyễn Khoa Đăng

Nguyễn Khoa Đăng là một vị quan án có tài xét xử, được dân mến phục.

Một lần, có anh hàng dầu gánh hàng ra chợ bán. Lợi dụng lúc anh bận đong dầu, có kẻ thò tay vào bị lấy trộm tiền. Khi biết bị mất tiền, anh hàng dầu nhớ hồi nãy có một người mù quanh quẩn bên gánh hàng, đuổi mấy cũng không đi. Anh đoán hẳn là kẻ cắp, bèn gửi gánh hàng cho người quen rồi đi tìm người mù. Người này ra sức chối, nói rằng mình mù biết tiền để đâu mà lấy. Hai bên xô xát, lính bắt họ giải lên quan án Nguyễn Khoa Đăng.

Thấy người mù khẳng khăng chối không ăn cắp tiền, quan hỏi :

– Anh có mang tiền theo không ?

Người mù đáp :

– Có, nhưng đấy là tiền của tôi.

– Cứ đưa đây. Của ai rồi sẽ rõ.

Khi người mù móc tiền ra, quan sai người múc một chậu nước, bỏ số tiền vào chậu. Một lát thấy trên mặt nước có vầng dầu nổi lên. Người mù hết đường chối cãi, đành nhận tội.

Vụ án tưởng đã xong, không ngờ quan lại phán :

– Tên ăn cắp này là kẻ giả mù vì nếu mù thật thì làm sao hẳn biết người bán dầu để tiền ở đâu mà lấy.

Ông sai lính nọc tên mù ra đánh, kì đến khi hẳn mở mắt mới thôi. Lúc đầu, người mù còn chối, chỉ sau 3 roi hẳn đành mở cả hai mắt.

Trong thời kì ông Nguyễn Khoa Đăng làm quan án, ở Quảng Trị có trường nhà Hồ là nơi bọn gian phi dùng làm sào huyệt đón đường cướp của.

Để bắt bọn cướp, quan sai chế một loại hòm gỗ kín có lỗ thông hơi, vừa một người ngồi, có khoá bên trong để người ở trong có thể mở tung ra dễ dàng. Ông kén một số võ sĩ, đem theo vũ khí, ngồi vào hòm. Rồi sai quân sĩ ăn mặc như dân thường, khiêng những hòm ấy qua trường, ra vẻ như khiêng những hòm của cải nặng. Lại cho người đánh tiếng có một vị quan to ở ngoài Bắc sắp sửa về quê sẽ đi qua trường cùng những hòm của cải quý. Bọn cướp đánh hơi, nghĩ đây là cơ hội làm ăn hiểm có, rình lúc đoàn người đi qua cửa trường thì cướp, rồi hí hửng khiêng những hòm nặng ấy về tận sào huyệt.

Về đến nơi, vừa đặt hòm xuống thì những cái hòm bật mở toang, các võ sĩ ngồi trong tay lăm lăm vũ khí bất ngờ xông ra đánh giết bọn cướp. Đang lúc hoảng hốt chưa kịp đối phó thì phục binh của triều đình từ ngoài ùn ùn kéo vào đông như kiến cỏ, bọn cướp đành chấp tay xin tha mạng.

Bọn cướp ấy, Nguyễn Khoa Đăng đưa đi khai khẩn đất hoang ở biên giới, lập thành những đồn điền rộng lớn. Sau đó, ông cho đưa dân đến lập làng xóm ở dọc hai bên trường khiến một vùng núi rừng xưa vắng vẻ trở thành những xóm làng dân cư đông đúc, bình yên.

Theo NGUYỄN ĐỒNG CHI

- ⊙ – **Trông** : vùng đất hoang, rộng, có nhiều cây cỏ.
– **Sào huyết** : ổ của bọn trộm cướp, tội phạm.
– **Phục binh** : quân lính nấp, rình, ở những chỗ kín đáo, chờ lệnh là xông ra tấn công.

3. Hướng dẫn HS kể chuyện, trao đổi về ý nghĩa câu chuyện

a) *KC trong nhóm* : Từng nhóm 2 (hoặc 4) HS kể từng đoạn của câu chuyện theo tranh (mỗi em kể 1 hoặc 2 tranh), sau đó kể toàn bộ câu chuyện. Kể xong, HS trao đổi trả lời câu hỏi 3 (*Biện pháp mà ông Nguyễn Khoa Đăng dùng để tìm kẻ ăn cắp và trừng trị bọn cướp tài tình ở chỗ nào ?*).

b) Thi KC trước lớp

– Một vài tốp HS, mỗi tốp 2 (hoặc 4) em, tiếp nối nhau lên bảng thi kể lại từng đoạn câu chuyện theo 4 tranh minh hoạ. (GV dán tranh lên bảng lớp hoặc HS cầm SGK, nhìn tranh minh hoạ trong sách kể lại câu chuyện.)

– Một hoặc hai 2 HS (tiếp nối nhau) thi kể toàn bộ câu chuyện.

– HS trao đổi về biện pháp mà ông Nguyễn Khoa Đăng dùng để tìm kẻ ăn cắp và trừng trị bọn cướp tài tình ở chỗ nào.

VD về câu trả lời : Ông Nguyễn Khoa Đăng cho bỏ tiền vào nước để xem có vầng dầu không vì đồng tiền có dầu là đồng tiền đã qua tay anh bán dầu. Ông còn thông minh hơn nữa khi phân tích : chỉ kẻ sáng mắt mới biết người bán dầu để tiền ở đâu mà lấy, nên đã lột được mặt nạ tên ăn cắp giả ăn mày, giả mù.

Mưu kế trừng trị bọn cướp đường của ông rất tài tình vì vừa đánh vào lòng tham của bọn cướp, vừa làm chúng bất ngờ, không nghĩ được là chính chúng khiêng các võ sĩ về tận sào huyết để tiêu diệt chúng. Mưu kế này còn được tổ chức rất chu đáo, phối hợp trong ngoài : các võ sĩ xông ra đánh giết bọn cướp từ bên trong, phục binh triều đình từ bên ngoài ùn ùn kéo vào, khiến bọn cướp khiếp hãi đành chấp tay hàng phục.

4. Củng cố, dặn dò

– HS nhắc lại ý nghĩa của câu chuyện.

– GV nhận xét tiết học. Dặn HS về nhà tập kể lại câu chuyện cho người thân ; đọc trước đề bài và gợi ý của bài tập KC trong SGK tuần 23 để tìm được câu chuyện về những người đã góp sức mình bảo vệ trật tự, an ninh.